



12 juni 2019

nummer 93

Uitgave van de Leido Academy, het thema-netwerk voor LevenLang Leren

Gebruik een deel van het onderwijsbudget voor begeleiding en coaching (3%?)

Return on Investment (15%?)

➤ Inleiding

Met het uitbrengen van een advies rond de bekostiging van het hoger onderwijs door de Cie Van Rijn kwam ook naar boven hoe we kennelijk tegen de nominale duur van een studie aankijken. Is de lengte een richtlijn voor de bekostiging, het ordenen van leerjaren en cohorten, en allerlei wettelijke regelingen? Of moet het daarmee voor studenten een studeerbaar geheel zijn zodanig dat de grote meerderheid het diploma in die tijd kan ook zal halen? Idealiter zou dat moeten kunnen als alle studenten met de juiste 'bagage' uit de vooropleidingen komen en de instellingen vervolgens kijken wat er normaliter in die twee of vier jaren hbo past - zonder zich te laten opjagen door wat er volgens het werkveld in het programma moet worden geperst alsmede door het inspelen op organisaties die kennelijk meer onderzoek, hogere niveaus en meer kwaliteit eisen

Uiteraard is dit een karikaturale omschrijving. Zeker, je kunt best alle a.s. studenten 'tot op het bot' van te voren screenen en selecteren en laten bijspijkeren, maar de menselijke geest van jongeren laat zich niet sturen, zeker als ze eenmaal student zijn en zich persoonlijk aan het ontwikkelen zijn.

Toch heeft de Cie Van Rijn een punt. Op het moment dat we als BV Nederland vinden dat iemand in het begin van een studie mag switchen en een geheel andere opleiding kan gaan doen, en daarmee een jaar uitloop normaal geacht wordt, kan er ruis op de overleglijn gaan ontstaan als het gaat om wie dan verantwoordelijk moet worden geacht daarvoor. Ook zal moeten worden bezien wat de consequenties zijn van een regulier extra jaar. Is het zo dat een hogeschool hiermee in alle opzichten rekening moet houden? Kunnen studenten stellen dat ze dan ook voor die uitloop moeten worden gecompenseerd, als de hbo-studeerbaarheid op drie resp. vijf jaren is afgestemd?

Vraag is of dit punt een wezenlijk onderdeel van de discussies zal worden. Moeten instellingen gaan zorgen voor bijvoorbeeld minimaal 80% afgestudeerden in de nominale tijd, op straffe van een onderzoek door de NVAO naar 'waar het allemaal misgaat'...? De Cie zegt namelijk impliciet dat dit allemaal al gewoon moet kunnen, ongeacht het studiegedrag van de studenten. Men dient als hogeschool kennelijk zo'n gedrag simpelweg in te calculeren in de wijze van aanbieden, met alle ervaringen die de afgelopen tientallen jaren zijn opgedaan. Krasse stellingname. Maar...

➤ Keuzeprocessen en jongeren

Een aspect dat hierbij door alle opmerkingen heen sijpelt – ook al in eerdere rapporten over hetzelfde onderwerp – is de manier waarop jongeren moeten kiezen. Er zijn grenzen tussen de onderwijssectoren en om die te overschrijden moet er van alles worden gedaan om een goed beeld te krijgen van wat zich aan de andere kant van de grens bevindt. Daarbij worden van die kant veel gedaan om handreikingen te bieden, maar de verantwoordelijkheid ligt bij de instellingen 'aan deze zijde'. Denk aan keuzedelen mbo en het examen ervan. Ook de keuzebegeleiding in het mbo (LOB) en bij het havo is in handen van de instellingen en de inrichting ervan eveneens.

Jongeren zijn dus in meer of minder mate afhankelijk van hun school als het gaat om het krijgen van inzicht in de vervolgmogelijkheden. Dat is gewoon mensenwerk, met de inbreng en inzet van

schooldecanen, studiebegeleiders en mentoren. Die kiezen allemaal hun eigen insteek op basis van de aangereikte kaders waarbinnen ze hun werk kunnen doen.

Daarnaast kunnen jongeren vaak terecht bij familie, vrienden en anderen in hun leefomgeving die de eigen ervaringen gebruiken voor welgemeende adviezen. Ook spelen zaken mee als een huidige financiële situatie, als mede wordt gekeken naar de consequenties van het doen van een hbo-studie, met als kernpunten het kunnen uitvallen dan wel het bereiken van de eindstreep.

Alles bij elkaar levert het een grote stroom informatie op, naast alles wat zoal op de sociale media rondzwerft en ongefilterd bij jongeren neerdaalt. Maak daar maar eens wat van... op het moment dat het nodig is (dus 1 mei voor het hbo). Dan is het ook logisch om de keuze voor je uit te schuiven, gelet op alle energie die nodig is voor het behalen van het diploma.

➤ **Investeren in begeleiding en coaching: deel van het budget**

Is het een goede gedachte om naast alle zaken die in de vooropleidingen een plek hebben met keuzedelen, studiekeuzechecks en gesprekken als mogelijkheden voor de instellingen om jongeren te begeleiden, ook nog wat verder te kijken? Er zijn diverse landen die werken met vormen van coaching van jongeren en die op een bepaalde wijze aantoonbaar effectief zijn. Ze hebben daarvoor een systeem opgezet, naast de andere componenten van het onderwijs.

De aanpak in Zwitserland kan die gedachte voeden. Wel is het zo dat aldaar in het mbo en de programma's op niveau 5 stevig wordt ingezet op het combineren van werken en leren. Daarbij zit eigenlijk al ingebakken dat jongeren die hieraan meedoen, allerlei verschillende 'ballen in de lucht moeten houden'. Dat kan verwarrend werken. Er moeten regelmatig keuzes worden gemaakt, met consequenties die niet altijd meteen terug te draaien zijn.

Om die reden heeft de overheid gekozen voor het bekostiging van deze leerroutes waarbij een deel bestemd is voor 'coaching' van de studenten. Iedereen krijgt een coach toegewezen, werkend voor een onafhankelijke instantie. Natuurlijk houdt die persoon in samenspraak met de student contact met de begeleiders op de instelling en bij het bedrijf voor de inrichting van deze 'apprenticeship'.

Door in een vroeg stadium voorafgaande aan het nemen van een besluit voor een vervolgstap – maar ook tijdens die studie zelf – te kijken wat allemaal in overweging moet worden genomen en wat past bij de persoon zelf, kan een eerste beslissing in de grondverf worden gezet. Daarna worden de zakelijke consequenties op een rijtje worden gezet, zoals beter volledig gaan werken of toch een volgende duale stap zetten. Ook wettelijke regelingen worden onder de loep genomen.

Maar het is vooral toch een vorm om de jongere te behoeden voor het nemen van een besluit waarvan achteraf simpel had kunnen gezegd: Als ik dat eerder had geweten... Het geeft een onderbouwing van het zelfvertrouwen, waarbij de student ook zelf verantwoordelijk is.

Het interessante is dus dat er veel geld en energie is te besparen en teleurstellingen zijn te voorkomen. De investering in deze vorm van coaching verdient zich terug op allerlei manieren. Maar een mooi effect is dat leerpaden op een positieve wijze kunnen worden doorlopen. Voorkomen kan worden dat iemand een opleiding op een bepaald niveau wil doen, uitvalt en opnieuw ergens moet beginnen. Ook als het diploma wordt behaald, maar er is geen leuk werk, dan is het doen van iets anders 'verspilde energie'.

Hoeveel procent van het budget zou kunnen worden gekoppeld aan coaching van studenten die naar het hbo willen? Simpelweg kijken naar wat de verkeerde keuzes die voorkomen waren geweest en ons met z'n allen kosten – en dan daaronder blijven...

➤ **Training en scholing coaches**

Een aanvulling hierop, zeker relevant. In Zwitserland heeft de landelijke organisatie die zorgdraagt voor het duale systeem (binnen het beroepsonderwijs) een eigen hogeschool ter beschikking. Medewerkers van onderwijsinstellingen, op welk niveau dan ook en met elk soort takenpakket, worden via die hogeschool getraind en kunnen daarbij zelfs een Bachelor of Master verwerven. De scholing van coaches is op die wijze in eigen hand te houden, gelet op de kwaliteit, de kosten en de eventuele bijscholing door de jaren heen.

Een idee om als gezamenlijke koepels een dergelijke hogeschool op te richten, met een aantal lectoren? Het is wel een private instelling, maar de overheid betaalt toch...